

CONCEPT

Verslag van de commissievergadering van de gemeente Wijchen gehouden op 12 juni 2025 om 19.30 uur in het Kasteel te Wijchen

Voorzitter	Dhr. J.M.T. Evers en dhr. R.L.A. Albersnagel
CDA	Dhr. B.G.B. Derksen (fractievoorzitter) Mevr. C.E. Hoogteijling Mevr. M.P. Joosse-de Visser
D66 Wijchen	Dhr. I.G.A. Janssen Dhr. M.J.H. Lukkezen (fractievoorzitter)
GroenLinks	Dhr. A.G.J. van Krevel Dhr. P.R. Oomen Dhr. H. Tiemessen (fractievoorzitter)
Kernachtig Wijchen	Dhr. J.T.G. Kersten Dhr. T.R.D. Klinkhamer Dhr. M.A.J. Verharen
PvdA Wijchen	Dhr. T.T.M. Burgers (fractievoorzitter) Dhr. Y.E. Darwish
VVD	Dhr. E.H.M. ten Buren Dhr. T.A.A.J. Haerkens Mevr. A.C.M. Peters-Vroom (fractievoorzitter) Dhr. L.E. Schipper
Wijchen Lokaal	Dhr. D.L.W. Herms (fractievoorzitter) Mevr. R.H.J. Kuipers
Commissiegriffier	Dhr. T.F.G.J.M. Tielen
Burgemeester	Mevr. R. Helmer-Englebert
Wethouders	Dhr. A.A.A.M. van Bronkhorst Dhr. G.W.R. Gerrits Mevr. B.E.M. Schouten
Verslaglegging	Emma Handson B.V.
Insprekers	Dhr. Siebert Dhr. Guelen Dhr. Loermans Dhr. Reijnen Mevr. Schipperus Dhr. Janssen Dhr. Oldenzeel
Publiek	40

1. Opening

De voorzitter, de heer Evers, opent de commissievergadering en heet alle aanwezigen, zowel aan tafel, op de publieke tribune als thuis, van harte welkom. Vanwege de volle agenda zijn er vanavond twee voorzitters. De heer Albersnagel neemt het voorzitterschap over voor de laatste twee agendapunten. Vier nota's worden besproken en er is een aantal insprekers te gast. De

voorzitter benadrukt dat het gebruikelijk is niet later dan 23:00 uur te vergaderen om de kwaliteit van de adviezen te waarborgen. Om 22:30 uur wordt de voortgang besproken.

De voorzitter legt kort uit hoe de vergadering verloopt voor degenen die niet vaak een vergadering bijwonen. Tijdens een commissievergadering wisselen politieke partijen hun ideeën, gedachten en visies uit over de geagendeerde onderwerpen. Fracties met afwijkende ideeën van het collegevoorstel zoeken medestanders bij andere fracties. Voorafgaand aan de vergadering hebben commissieleden technische vragen kunnen stellen aan ambtenaren. Tijdens deze vergadering stellen ze politieke vragen aan elkaar en aan het college. De spreektijd is bepaald op 3 minuten per fractie voor het vragenhalvuurtje, 12 minuten voor de bespreekstukken en 24 minuten voor het college exclusief het vragenhalvuurtje. Er is 30 minuten inspreektijd beschikbaar, verdeeld over zeven sprekers, wat neerkomt op 4 minuten per spreker.

2. Mededelingen

De voorzitter vraagt of er mededelingen zijn van de commissieleden of het college. Er zijn geen mededelingen.

3. Vaststellen agenda

De voorzitter vraagt of de raadscommissie kan instemmen met de voorgestelde agenda. Er zijn geen bezwaren, en de agenda wordt unaniem vastgesteld.

4. Vaststellen verslag en lijst besluiten, adviezen en toezeggingen

De voorzitter constateert dat er geen opmerkingen zijn binnengekomen over het verslag en de lijst met besluiten, adviezen en toezeggingen. Beide worden ongewijzigd vastgesteld.

5. Vragenhalvuur

De voorzitter constateert dat er geen vragen voor het vragenhalvuur zijn aangekondigd.

6. Mededelingen en vragen over verbonden partijen

Er zijn geen mededelingen of vragen over verbonden partijen.

7. Bespreekstukken

7.1 147889 Beslisnota bestemmingsplan Spoorstraat-Herenstraat Wijchen

Inleiding

De voorzitter introduceert het bespreekstuk. Het voorstel betreft de herontwikkeling van de hoek Spoorstraat-Herenstraat, inclusief de sloop van bestaande bebouwing en de bouw van 51 appartementen met een parkeerkelder. Een deel van het plangebied ligt binnen het beschermd dorpsgezicht, waarvoor cultuurhistorisch onderzoek is gedaan. Diverse zienswijzen hebben geleid tot aanpassingen van het plan. De agendacommissie vraagt of de verbeelding van het plan past bij het beeld dat de raad voor ogen heeft voor dit gebied. De voorzitter vraagt de commissie zich op deze vraag te richten tijdens de beraadslaging. Eerst krijgt een aantal sprekers het woord.

Insprekers

De heer Siebert spreekt namens zijn cliënt, de heer Van Tiel. Hij benadrukt dat zijn cliënt geen bezwaar heeft tegen woningbouw op de planlocatie, maar wel tegen de omvang en onderbouwing daarvan. Hij geeft aan dat de verbeelding en planregels een grote blokkendoos mogelijk maken die afwijkt van de stedenbouwkundige impressies. Hij verwijst naar de maquette in de foyer en wijst op de mogelijke bouwhoogte van 18,7 meter, wat volgens hem niet past bij het karakter van het gebied. Hij waarschuwt dat toekomstige ontwikkelaars grotere bouwplannen kunnen realiseren zonder verdere inspraak van de raad. Hij roept de raad op het plan niet in deze vorm vast te stellen en de punten uit de brief van 2 juni 2025 in overweging te nemen. De heer Burgers (PvdA) vraagt of de verbeelding in de foyer acceptabel is voor de

cliënt, ondanks de zorgen over de maximale planologische mogelijkheden. De heer Siebert bevestigt dat de maximale planologische mogelijkheid relevant is en dat zijn cliënt vindt dat er een bouwlaag af kan. De heer Burgers vraagt verder of vier lagen met een terugliggende laag acceptabel zijn. De heer Siebert antwoordt dat zijn cliënt vier bouwlagen voldoende vindt.

De volgende inspreker, de heer Guelen, wijst op de bouwhoogte van zes tot elf meter in de bestaande bebouwing rondom het plangebied en benadrukt dat het beeldkwaliteitsplan Wijchen Centrum harmonie met de bestaande bebouwing vereist. Hij geeft aan dat het plan met een maximale bouwhoogte van 18,7 meter fors afwijkt van de bestaande situatie en de uitgangspunten van het beeldkwaliteitsplan. De heer Guelen toont een maquette van het geplande bouwblok, dat een hoogte van 17 meter heeft en een diepte van 20 meter aan de Spoorstraatzijde. Hij benadrukt dat de blinde zijgevels leiden tot verlies van zichtlijnen aan de Herenstraat. De rooilijn, de door de overheid vastgestelde grens tussen openbare en private gronden, komt 4,5 meter naar voren ten opzichte van de bestaande bebouwing, wat in strijd is met de stedenbouwkundige en cultuurhistorische uitgangspunten. Dit wordt gedaan om meer vierkante meters te realiseren. Vanaf parkeerterrein het Aambeeld ontstaat een totaal nieuwe skyline die qua schaal en uitstraling volledig botst met de huidige dorpsuitstralingen van het centrum. De heer Guelen wijst op de gevolgen van deze plannen, namelijk de aantasting van het beschermde dorpsgezicht. Door de voorgestelde maximale bouwhoogte dreigt het centrum van Wijchen zijn dorpskarakter volledig te verliezen. De heer Guelen geeft aan dat de omwonenden niet tegen de ontwikkeling zijn, maar pleiten voor een plan dat bestaat uit een appartementencomplex van drie tot maximaal vier bouwlagen met een maximale bouwhoogte van dertien meter. Dat plan moet bestaan uit diverse korrelgroottes, de onderlinge verhouding van gebouwen en hun plaatsing in een gebied, voor maximaal 32 tot 40 appartementen, qua architectuur en gevelindeling aansluitend bij de bestaande karakteristieke bebouwing en met name aansluiting op de twee woningen van de hoek Spoorstraat-Herenstraat. Hij benadrukt dat dit plan volledig recht doet aan de status van het beschermd dorpsgezicht. Hij roept op duidelijke kaders te stellen: maximale bouwhoogte dertien meter, diepte vijftien meter, maximale hoogte van de goten, verplichte detaillering van de voorgevel en het behoud van het dorpskarakter van het centrum.

De heer Loermans spreekt zijn zorgen uit over het mogelijke verdwijnen van een karakteristiek pand uit het centrum. Hij benadrukt dat het pand is gebouwd in de stijl van de Delftse school en de wederopbouwarchitectuur, en dat hier zuinig mee moet worden omgegaan. Hij wijst erop dat de oplossing om sloop te voorkomen in handen van de raad ligt door vast te houden aan het eigen beleid. Hij herinnert aan de verontwaardiging in Wijchen toen Villa Die Eijcken werd gesloopt, wat leidde tot het besluit een beschermd dorpsgezicht in te stellen. Het pand aan de Spoorstraat werd expliciet genoemd en toegevoegd aan het beschermde gebied. De eigenaar maakte destijds bezwaar, maar dit werd afgewezen door het college, omdat het een karakteristiek pand betrof. De heer Loermans benadrukt dat het Wijchens beleid is dat karakteristieke panden niet zomaar mogen worden gesloopt, maar dat moet worden gekeken naar de mogelijkheden van behoud. Hij wijst erop dat CDA, D66, Kernachtig Wijchen, PvdA en Wijchen Lokaal in hun verkiezingsprogramma's aangeven dat het behoud van het unieke karakter van het centrum belangrijk is. Hij roept de raad op zich aan hun verkiezingsbelofte te houden en het college te wijzen op haar eigen collegeprogramma, waarin ook wordt opgeroepen het mooie te behouden en het dorps karakter te beschermen. De heer Loermans benadrukt dat het hem gaat om het behoud van het pand. Hij wijst erop dat een zienswijze is ingediend, die door het college helaas niet wordt overgenomen onder verwijzing naar de conclusie van het onderzoek van Pouderoyen Tonnaer. Hij benadrukt dat in het rapport ook staat dat het pand kan worden behouden. Hij roept op tot een second opinion en vraagt de raad het besluit uit te stellen totdat dat rapport er is. De heer Loermans wijst erop dat hun petitie 1.200 keer is ondertekend. Hij benadrukt dat wel degelijk kan worden gebouwd, bijvoorbeeld door het Bristolpand en de sportschool te slopen. Hij wijst erop dat de ontwikkelaar in de Gelderlander van 15 maart 2024 heeft aangegeven dat een plan met het huis erbij nooit is onderzocht. Hij

roept de raads- en commissieleden op tegen het plan te stemmen. De voorzitter neemt de petitie in ontvangst. De heer Lukkezen (D66) vraagt of het niet mogelijk is zonder het behoud van de huidige stenen toch de kwaliteit te kunnen behouden. De heer Loermans antwoordt dat het pand een uniek pand is met een unieke architectuur en dat in het hele centrum van Wijchen niets anders van die architectuur staat. De heer Lukkezen vraagt vervolgens of het mogelijk is volgens dezelfde architectuur een nieuw pand te bouwen. De heer Loermans antwoordt dat er een enorm perceel is waar kan worden gebouwd. Hij benadrukt dat niemand tegen bebouwen of de komst van appartementen is, maar dat dit met behoud van het huidige pand moet gebeuren. De heer Burgers (PvdA) vraagt of de petitie in het leven was geroepen als het hele plan er had gelegen. De heer Loermans antwoordt dat het bestemmingsplan uiteindelijk wordt vastgesteld met hoogtes en dat de panden nog kunnen veranderen. Hij benadrukt dat zij zich druk maken over het behoud van cultureel erfgoed en dat dit pand daaronder valt. De heer Derksen (CDA) vraagt hoe de heer Loermans aankijkt tegen de adviezen van de monumentencommissie en de dorpsbouwmeester, aangezien deze adviezen een ander uitgangspunt hebben dan het uitgangspunt van de heer Loermans. De heer Loermans vindt de adviezen vreemd, omdat het beschermde dorpsgezicht is gemaakt door het Gelders Genootschap, afdeling cultuur en historie. Aan dat genootschap is ook de dorpsbouwmeester verbonden, die blijkbaar van mening is veranderd. Hij vraagt zich af wat er is gebeurd, aangezien hij niet bij de vergaderingen aanwezig is geweest. De heer Derksen vraagt of de heer Loermans kennis heeft kunnen nemen van de verslagen en het advies van de dorpsbouwmeester. De heer Loermans antwoordt dat hij het verslag heeft gezien van een bijeenkomst van een kwartier waarin wordt gesproken over lijnen die moeten terugkomen. De heer Derksen vraagt of de heer Loermans persoonlijk contact heeft gehad met de ontwikkelaar om dingen te verifiëren. De heer Loermans antwoordt dat hij dat niet heeft gedaan.

De voorzitter neemt de petitie met 1.200 handtekeningen in ontvangst.

De heer Reijnen vraagt hoe de gemeente omgaat met cultuur en cultuurhistorie. Hij wijst erop dat cultuurhistorie niet alleen waardevol en betekenisvol is als collectief bezit, maar ook identiteit geeft aan de omgeving en betrokkenheid van vele inwoners van Wijchen. Hij vermeldt dat net 1.200 handtekeningen tegen het plan zijn overhandigd en verwijst naar een rapport van het Gelders Genootschap, waarin het dubbelpand aan de Spoorstraat 57 en Herenstraat wordt genoemd vanwege de architectonische en stedenbouwkundige waarden. De heer Reijnen vraagt waarom er een beschermd dorpsgezicht is en of dit alleen voor het archief is of om te sturen in het kader van ruimtelijke ordening. Hij benadrukt dat een projectontwikkelaar bij de start van een plan erop moet worden gewezen dat een pakket van eisen is vastgesteld voor de te ontwikkelen plannen voor een dergelijk gebied. Hij herhaalt dat het belangrijk is waardevolle zaken te beschermen en te integreren in nieuwe plannen. De heer Derksen (CDA) vraagt naar de betrokkenheid bij het project van de heer Reijnen en of hij inwoner van Wijchen is. De heer Reijnen antwoordt dat hij geen inwoner van Wijchen is, maar technisch adviseur in het Gelders Riviergebied en dat hij ongeveer 25 projecten onder zijn hoede heeft in diverse gemeenten. De heer Derksen vraagt of de heer Reijnen een opdrachtgever heeft in Wijchen of dat hij per toeval bij dit project is terechtgekomen. De heer Reijnen antwoordt dat hij geen specifieke opdrachtgever heeft in Wijchen, maar dat hij namens Heemschut werkt en dat hun 7.000 leden een afspiegeling zijn van wat er in de maatschappij gebeurt.

Mevrouw Schipperus legt namens het Kabinet Wijchen B.V. uit waarom zij vragen het bestemmingsplan vast te stellen. Ze benadrukt dat de locatie onderdeel uitmaakt van het beschermd dorpsgezicht, maar dat het pand zelf niet als cultuurhistorisch waardevol is aangemerkt. Uit meerdere onderzoeken blijkt dat de waarde vooral ligt in de stedenbouwkundige positie van het pand als visuele afsluiting van de zichtas, maar niet in architectonische of historische kwaliteit. Het Gelders Genootschap heeft ingestemd met de sloop, mits de stedenbouwkundige functie wordt teruggebracht in het nieuwe ontwerp. Mevrouw Schipperus legt uit dat in het stedenbouwkundig ontwerp zichtlijnen, rooilijnen en

gevelstructuren zorgvuldig zijn meegenomen en dat de nieuwe architectuur bewust teruggrijpt op elementen van het oude pand. Ze benadrukt dat er nog steeds een waarborg is dat elk plan eerst moet worden getoetst en beoordeeld door een deskundige voordat een vergunning wordt verleend. Ze begrijpt dat sommige inwoners het jammer vinden dat het bestaande huis verdwijnt, maar dat het behoud van het pand geen ruimtelijke of juridische noodzaak is. Ze legt uit dat vasthouden aan dit ene huis betekent dat de ontwikkeling niet rendabel en niet duurzaam is. Mevrouw Schipperus benadrukt dat wel degelijk is onderzocht of een plan kan worden gerealiseerd met behoud van de woning, maar dat dit door het Gelders Genootschap als niet rendabel en niet toevoegend is beoordeeld. Ze benadrukt dat de aantasting van de privacy door deskundigen is onderzocht en dat de privacy van omwonenden niet wordt aangetast. Mevrouw Schipperus benadrukt dat het plan zorgvuldig is voorbereid, in lijn met het gemeentelijk beleid en ruimtelijk goed is onderbouwd. Het plan is afgestemd met betrokken deskundigen, waaronder het Gelders Genootschap en de dorpsbouwmeester, die ook betrokken blijven tot het einde. Ze vraagt de raad het plan vast te stellen zodat de vergunningaanvraag kan worden ingediend en, als alles meezit, de bouw nog dit jaar kan starten. De heer Burgers (PvdA) vraagt naar de verbeelding van het plan en de mogelijkheid in te grijpen als het plan afwijkt van wat nu is gepresenteerd. Mevrouw Schipperus bevestigt dat het plan in lijn moet zijn met de verbeelding en dat het college de bevoegdheid heeft het plan te beperken tot wat in de ontwerpstukken is opgenomen, wat uitgaat van een hoogte van 17 meter. De heer Derksen (CDA) vraagt naar de hoogte van het gebouw en of deze in lijn is met 'Wijchens Hoog'. Mevrouw Schipperus antwoordt dat de ontwikkelaar zich houdt aan het ontwerp van vier lagen met een terugliggende kap, en dat er geen aanleiding is te veronderstellen dat hiervan wordt afgeweken. De heer Derksen leest een zin voor uit de Gelderlander waarin wordt aangegeven dat er nooit een plan is geweest waarin de woningen met twee kappen behouden blijven. Mevrouw Schipperus legt uit dat wel degelijk een scenario is gepresenteerd waarin de bewuste woning behouden blijft, maar dat dit plan niet rendabel was. De heer Derksen vraagt vervolgens wie de conclusie heeft getrokken dat het plan niet rendabel is en of dit extern is beoordeeld. Mevrouw Schipperus antwoordt dat haar cliënt zelf tot deze conclusie is gekomen, aangezien zij zelf investeren en de kosten en opbrengsten kunnen berekenen. Ze benadrukt dat het parkeren op eigen terrein moet worden gerealiseerd, wat alleen kan worden terugverdiend door de hoogte in te gaan. De heer L. Herms (Wijchen Lokaal) vraagt naar de persoonlijke mening van mevrouw Schipperus als eigenaar van een pand dicht bij de bouwlocatie en of zij problemen heeft met de kolossale hoogte van het nieuwe gebouw. Mevrouw Schipperus antwoordt dat ze geen problemen heeft met de hoogte, mede omdat ze uit Rotterdam komt en gewend is aan hoogbouw. Ze ziet het als een kans binnenstedelijke locaties optimaal te benutten voor woningbouw, wat ook oudere mensen ten goede komt die graag dicht bij voorzieningen willen wonen.

De heer Janssen spreekt namens zijn ouders. Hij benadrukt dat de materie complex is en stress oplevert voor de omwonenden. Hij geeft aan dat gemeenten de plicht hebben een passend bestemmingsplan op te stellen en dat het huidige plan afwijkt van de kaders die de gemeente zelf heeft opgesteld. Hij uit zorgen over de proportionaliteit van het plan en vraagt of de raad vindt dat het plan past binnen de ruimtelijke ordening en of het opportunistisch is de kaders aan te passen voor een individueel initiatief. De heer Janssen vraagt of de gemeente haar eigen geldende kaders moet aanpassen om het plan mogelijk te maken en of dit in lijn is met de visie van de gemeente. Hij benadrukt dat de omwonenden niet tegen bouwen zijn, maar dat het huidige plan te groot is. Hij geeft aan dat als de ontwikkelaar een passend voorstel had ingediend, er nu samen aan een mooi plan kan worden gewerkt. De heer Derksen (CDA) vraagt hoe de heer Janssen en zijn ouders tegen de huidige situatie aankijken. De heer Janssen benadrukt in zijn betoog dat hij niet tegen bouwen is. Hij geeft aan dat iedereen in Wijchen de verwaarlozing van de locatie zonde vindt en dat men een leefbaar centrum wil. Hij benadrukt dat men zaken mooier wil maken en verder wil met de ontwikkeling van woningen. De heer Burgers (PvdA) vraagt de spreker of hij tevreden is als een verdieping van het

gebouw wordt afgehaald, maar het historische pand alsnog wordt gesloopt. De heer Janssen antwoordt dat dit voor de bewoners een helpende richting is.

De voorzitter geeft aan dat de commissie verder gaat met de beraadslagingen. Dit agendapunt wordt in twee termijnen behandeld. De voorzitter legt uit dat in de eerste termijn de woordvoerders hun mening kunnen geven over de nota's zonder onderbrekingen van andere fractieleden. Politieke vragen aan het college kunnen ook worden gesteld en worden na de eerste termijn beantwoord. In de tweede termijn gaan de commissieleden met elkaar in debat en kunnen ze reageren op elkaars standpunten en vragen stellen via interrupties.

Eerste termijn

De heer Lukkezen (D66) spreekt zijn wens uit dat elk gebouw in Wijchen zoveel liefde ontvangt als het pand op de hoek van de Spoorstraat en Herenstraat. Hij geeft aan dat tegen het hele plan stemmen principieel lijkt, maar ook betekent dat er geen enkele woning bij komt, terwijl de woningnood hoog is. Hij vindt dat het verplicht behouden van de huidige gevel sympathiek klinkt, maar in de praktijk een onevenwichtig beeld oplevert en geen recht doet aan het huidige gebouw. Daarom pleit hij voor een derde optie: het pand vervangen, maar de nieuwe gevel ontwerpen in de stijl en uitstraling van het oorspronkelijke gebouw. Hij vraagt de wethouder zich actief in te zetten de stijl, het karakter en de historische waarde van deze plek zichtbaar te houden in de nieuwe bebouwing.

De heer Oomen (GroenLinks) geeft aan dat zijn fractie voorstander is van dit bestemmingsplan. Hij vraagt de wethouder te reflecteren op wat de insprekers hebben gezegd, met name of het bestemmingsplan ruimte biedt voor zeslaagse bebouwing. Wat betreft de verbeelding van het plan, geeft hij aan dat zijn fractie hiermee kan instemmen. Hij benadrukt dat het cultuurhistorisch onderzoek voldoende onderbouwt dat het huidige pand kan worden gesloopt en dat de nieuwbouw recht doet aan het karakter van het dorp, moderner en klimaatneutraler is. Hij vindt de suggestie van de heer Lukkezen interessant en hoort graag het antwoord van de wethouder hierop.

De heer Klinkhamer (Kernachtig Wijchen) merkt de emotie en betrokkenheid bij dit dossier op en geeft aan dat de inspreksteksten zo technisch van aard zijn dat het voor hem als raadslid niet mogelijk is alles te verifiëren. Hij vraagt de wethouder naar de aantekening van het college bij het besluit over dit bestemmingsplan, waarin staat dat het uiterlijk ontwerp onvoldoende past bij de omgeving. Hij wil weten wat dit betekent. Hij vraagt wat de wethouder precies niet passend vindt aan het voorliggende plan en wat wel passend is. De heer Klinkhamer geeft aan dat dit dossier de gemoederen al een tijd bezighoudt, ook binnen zijn fractie. Hij benadrukt dat het bestemmingsplan laat zien hoe complex ruimtelijke ordening kan zijn, met verschillende doelen en belangen die kunnen botsen. Hij noemt de leegstand van bedrijfspanden een doorn in het oog en het karakteristieke dubbel woonhuis juist charmant. Zijn fractie wil de commissievergadering gebruiken ideeën uit te wisselen en verder een mening te vormen. Hij noemt positieve aspecten zoals het tegengaan van leegstand en de kwaliteitsverbetering, maar ook negatieve aspecten zoals de hoogte en massaliteit van het nieuwe appartementencomplex. Hij vraagt de wethouder en andere fracties hoe zij tegen deze aspecten aankijken. De heer Klinkhamer benadrukt dat voor de ontwikkeling van het bestemmingsplan Spoorstraat-Herenstraat een karakteristiek pand moet worden gesloopt. Dit pand geeft volgens velen juist charme aan het Wijchense centrum en staat symbool voor het dorpse karakter. Hij geeft aan dat Kernachtig Wijchen het dorpse karakter hoog in het vaandel heeft staan en kritisch is over sloop en nieuwbouw, zonder alles tegen te willen houden. Hij wijst op het coalitieakkoord en het strategisch kompas die dit ook nadrukkelijk benoemen. Hij vraagt zich af hoe het college aankijkt tegen de twijfels van de insprekers over de waarde van het cultuurhistorisch onderzoek en de cultuurhistorische waardestelling van de woning. Hij vraagt hoe goed de overige panden binnen het beschermd dorpsgezicht daadwerkelijk zijn beschermd

en hoe andere panden in het centrum momenteel worden beschermd. Hij kondigt aan dat zijn fractie van plan is een voorstel in te dienen om deze bescherming beter uit te werken.

De heer Ten Buren (VVD) benadrukt dat de raad alleen beslist over de wijziging van het bestemmingsplan en niet over het ontwerp zoals in de maquette staat. Hij geeft aan dat de illustraties slechts een impressie zijn van wat kan worden gebouwd. Hij benadrukt dat de VVD voorstander is van bouwen, bouwen en bouwen, omdat extra woningen in Wijchen hard nodig zijn. Door het centrum te blijven ontwikkelen, blijft het levendig en vitaal. Hij wijst erop dat door het slopen van drie woningen er straks in totaal 51 woningen kunnen worden gerealiseerd, wat volgens hem veel mensen een thuis kan bieden die graag in Wijchen willen wonen.

De heer L. Herms (Wijchen Lokaal) is verheugd dat hard wordt gewerkt de locatie, die hij niet oogstrelend vindt, aan te pakken en te veranderen in een herkenningspunt. Hij begrijpt echter de zorgen van de omwonenden, omdat de bouwhoogte massief overkomt en het dorps karakter mogelijk niet voldoende behouden blijft. Hij vindt het ontwerp optisch gezien prachtig en weloordacht, maar kolossaal en bijna claustrofobisch. Hij geeft aan dat het woonhuis Spoorstraat 57-Herenstraat 42 niet in het voorliggende ontwerp past en niet in dit plan hoeft te worden geïntegreerd. Hij geeft aan dat zijn fractie de standpunten van de andere fracties aan wil horen en daarna in de raadsvergadering van 26 juni 2025 met een weloverwogen besluit komt.

De heer Derksen (CDA) geeft aan dat het CDA Wijchen integraal naar het voorliggende plan kijkt en alle elementen in samenhang bekijkt. Hij laat een beeld zien van het specifieke punt in het centrum. Hij geeft aan dat de Herenstraat meerdere keren rigoureus is veranderd in de afgelopen 90 jaar. Hij benadrukt dat niet één-dimensionaal naar het plan moet worden gekeken, maar naar alle elementen. Hij vraagt zich af wat de aantekening van het college op dit stuk betekent en of het stuk nog een keer naar de welstandscommissie moet. Hij vraagt het college of het 'Wijchens Hoog' blijft behouden. De heer Derksen voelt mee met Kernachtig Wijchen over de precedentwerking en geeft aan dat misschien een visie moet worden ontwikkeld om willekeur te voorkomen. Hij benadrukt dat er een plan ligt dat uitgebreid is getoetst door allerlei specialisten en dat het CDA Wijchen alle elementen bekijkt om tot een eindconclusie te komen op 26 juni 2025.

De heer Burgers (PvdA) juicht toe dat na jaren wachten eindelijk een concreet plan is een rommelige hoek in het centrum van Wijchen aan te pakken. Hij benadrukt dat de bouw van 51 woningen zeer welkom is, gezien de vastzittende woningmarkt en de grote behoefte aan dit soort woningen. Hij ziet echter twee nadelen in het project. Ten eerste voldoet het project niet aan de afspraak dat een derde van de woningen sociale woningbouw, een derde betaalde woningen en een derde vrije sector is. Hij vraagt de wethouder een totaalplaatje waar deze verhoudingen worden gecompenseerd. Ten tweede betreurt hij de sloop van het dubbele woonhuis aan de Spoorstraat-Herenstraat, maar wijst erop dat de gecombineerde welstandscommissie en monumentendeskundigen oordelen dat dit pand kan worden gesloopt. Hij reageert op het CDA door aan te geven dat er een manier is het pand te beschermen, namelijk door het een monument te maken. Hij benadrukt dat deskundigen zoals het Gelders Genootschap en de bouwmeester hebben aangegeven dat zij akkoord kunnen gaan met de sloop van het gebouw. Hij geeft aan dat het college zich bij deze deskundigen moet neerleggen, aangezien zij de experts zijn op dit gebied. Hij refereert aan de beeldmaquette en de foto's die buiten te zien zijn en vraagt of men ervan uit kan gaan dat het uiteindelijke plan overeenkomt met wat nu is gepresenteerd. Hij sluit zich aan bij het initiatief van D66 het gebouw op een leukere manier in te passen en de herkenbaarheid te verbeteren.

De vergadering wordt kort geschorst om de beantwoording van de vragen voor te bereiden.

Wethouder Gerrits wijst erop dat de afbakening van het bestemmingsplan zoals verbeeld in de foyer niet helemaal juist is. Hij benadrukt dat er tweeënhalf jaar overleg is geweest tussen de welstandscommissie en de gemeente, wat uiteindelijk resulteerde in een finaal overleg van vijftien minuten. Wethouder Gerrits beantwoordt de vraag over de cultuurhistorische waarde en het karakter van het pand. Hij bevestigt dat bij de verdere uitwerking extra aandacht wordt besteed aan deze aspecten. De vragen van GroenLinks worden als te technisch beschouwd en schriftelijk beantwoord. De vraag van Kernachtig Wijchen over de aantekening van het college wordt beantwoord met de uitleg dat het uiteindelijke plan opnieuw wordt voorgelegd aan de welstandscommissie. De wethouder benadrukt dat geen sprake is van precedentwerking en dat ieder nieuw initiatief steeds opnieuw wordt getoetst aan het geldende bestemmingsplan. Hij legt uit dat de gemeente geen rol heeft gehad in het cultuurhistorisch rapport dat door de initiatiefnemer is opgesteld. De vraag over het behoud van de maximale hoogte wordt beantwoord met de bevestiging dat het plan maximaal vier lagen met een terugliggende vijfde laag bevat. Hij legt uit dat er ruimte is voor technische installaties of een liftschaft zonder dat het bestemmingsplan hoeft te worden aangepast. Tot slot gaat wethouder Gerrits in op de vraag van de PvdA over de afspraken in de woondeal. Hij legt uit dat deze afspraken niet op projectniveau zijn gemaakt, maar dat er gemeente- en regiobreed aan wordt gewerkt om aan de woondeal te voldoen. Hij informeert de raad jaarlijks via een informatienota over de stand van zaken. De heer Klinkhamer (Kernachtig Wijchen) vraagt hoe het college omgaat met de aantekening dat het uiterlijk van het plan niet passend wordt gevonden. Hij zoekt naar duidelijkheid over hoe groot de aanpassingen moeten zijn en hoeveel het lijkt op wat nu voorligt. Wethouder Gerrits legt uit dat het college de impressies heeft gezien, wat niet gebruikelijk is in deze fase van een bestemmingsplan. Het college vindt de huidige impressies niet passend bij het karakter van het centrum en ziet graag een andere materialisering en misschien andere vormen. Dit heeft niets te maken met bouwhoogtes of volumes, maar met de uitstraling. Wat de nieuwe voorstellen zijn, is aan de initiatiefnemer.

Tweede termijn

De heer Lukkezen (D66) merkt op dat de inbreng van Kernachtig Wijchen vooral technisch is en hoopt dat zij een politiek standpunt innemen zodat duidelijk wordt waar zij staan.

De heer Klinkhamer (Kernachtig Wijchen) vraagt welke technische zaken precies worden bedoeld. De heer Lukkezen verduidelijkt dat hij bedoelt of alles binnen de regels past. Hij hoopt dat Kernachtig Wijchen tijdens hun inbreng een politiek standpunt inneemt. De heer Klinkhamer vraagt of de raad niet beter moet borgen wat binnen het bestemmingsplan mogelijk is. De heer Lukkezen antwoordt dat de raad extra regels kan opleggen, maar dat dit in theorie is en dat hij vertrouwt op de toezegging van de wethouder dat het passend is binnen het gebied.

De heer Oomen (GroenLinks) constateert dat er een raadsmeerderheid lijkt te zijn het bestemmingsplan over twee weken vast te stellen en geeft nu al zijn instemming.

De heer Klinkhamer (Kernachtig Wijchen) merkt op dat de VVD aangaf dat niet wordt beslist over wat voor pand er komt, maar dat het bestemmingsplan technisch mogelijk maakt wat er kan komen. Hij vindt het belangrijk de tijd te nemen een goed onderbouwde keuze te maken, vooral vanwege het beschermd dorpsgezicht. De heer Burgers (PvdA) vraagt of de heer Klinkhamer niet eerder duidelijkheid moet verschaffen. De heer Klinkhamer antwoordt dat het belangrijk is de tijd te nemen en goed af te wegen, vooral vanwege het dorpskarakter en het beschermd dorpsgezicht. De heer Lukkezen (D66) vraagt of de beslisnota technisch op orde is. De heer Klinkhamer antwoordt dat er nog technische vragen zijn en dat het lastig is te beoordelen of het cultuurhistorisch onderzoek genoeg opweegt tegen eerdere beslissingen. De heer Lukkezen vraagt waarom Kernachtig Wijchen niet eerder technische vragen heeft gesteld. De heer Klinkhamer geeft aan dat hij deelneemt aan een meningsvormende commissievergadering en dat technische vragen zijn gesteld waarop nog geen antwoord is gegeven. Hij benadrukt dat tijd nodig is een goed onderbouwde keuze te maken. De heer Oomen (GroenLinks) vraagt of twee weken genoeg is om een keuze te maken.

De heer Klinkhamer antwoordt dat het niet alleen om de keuze gaat, maar ook om een goed onderbouwde keuze. Hij benadrukt dat het belangrijk is de tijd te nemen en dat mogelijk ambtelijke ondersteuning nodig is. De heer Derksen (CDA) vraagt of de heer Klinkhamer heeft gehoord dat de wethouder aangaf dat hierover 2,5 jaar is vergaderd en of dat voldoende onderbouwing biedt. De heer Klinkhamer antwoordt dat hij het antwoord van de wethouder mee terug neemt naar zijn fractie. De heer Derksen geeft aan dat in de beantwoording naar voren kwam dat 'Wijchens Hoog' wordt behouden, hij vraagt zich af of de heer Klinkhamer dat niet ook wil. De heer Klinkhamer geeft aan toch nog bezorgd te zijn over de mogelijke hoogte van dit project. De heer Derksen merkt op dat zowel de initiatiefnemer als de wethouder hebben aangegeven dat het project niet te hoog wordt. De heer Klinkhamer geeft aan dat binnen het bestemmingsplan meer mogelijk is dan 'Wijchens Hoog'. De heer Lukkezen hoort veel wantrouwen bij de heer Klinkhamer richting de wethouder en het college. De heer Klinkhamer geeft aan dat geen sprake is van wantrouwen, maar dat zijn fractie graag de controlerende taak goed wil uitvoeren. Hij vraagt hoe het nieuwe gebouw past in het straatbeeld met andere panden van 10 tot 11 meter of misschien zelfs nog lager. De heer Derksen vraagt of de toezegging van de initiatiefnemer en de wethouder over de hoogte nog niet genoeg is, of hij misschien een nog lager gebouw wenst. De heer Klinkhamer benadrukt dat het belangrijk is het totaalbeeld te bekijken en dat het gebouw op deze plek nog lager moet zijn. Hij geeft aan dat sommige panden in de omgeving lager zijn en dat het nieuwe gebouw bijna 20 meter hoog kan worden. Hij vraagt zich af of dit passend is voor deze locatie en of er juridische mogelijkheden zijn de hoogte verder te verlagen. De heer Burgers vraagt of de heer Klinkhamer een beeld heeft van de consequenties als het pand aan de Spoorstraat blijft staan, gezien het feit dat de gemeente al zes jaar bezig is tot dit punt te komen. Hij vraagt of ze hiermee niet een nieuwe Mawi-situatie creëren. De heer Klinkhamer antwoordt dat hij hoopt dat dit niet het geval is en dat dit niet de beweegreden moet zijn een snelle beslissing te maken. De heer L. Herms (Wijchen Lokaal) vraagt of de heer Klinkhamer een amendement indient voor de hoogte van het gebouw. De heer Klinkhamer antwoordt dat zijn fractie daar nog mee bezig is en dat het belangrijk is dat dit juridisch goed is onderbouwd. De heer Lukkezen vraagt de heer Klinkhamer een concreet antwoord te geven over de maximale hoogte die hij acceptabel vindt. De heer Klinkhamer antwoordt dat hij geen exacte hoogte hoeft aan te geven, maar dat ze dit bouwvolume en deze hoogte niet passend vinden. De heer Burgers vraagt of het acceptabel is een verdieping van het gebouw af te halen, maar dat het pand aan de Spoorstraat-Herenstraat toch wordt gesloopt. De heer Klinkhamer antwoordt dat zijn partij vooraf niet in scenario's heeft gedacht en dat de fractieleden goed willen kijken naar de juridische mogelijkheden als ze een verdieping eraf willen halen. De heer Burgers merkt op dat de raad bestemmingsplannen kan aanpassen. De heer Klinkhamer bevestigt dit, maar benadrukt dat het juridisch moet standhouden. Hij benadrukt dat het belangrijk is het dorpse karakter en het beschermd dorpsgezicht te behouden. Hij vindt het jammer dat er gemakkelijk overheen wordt gestapt en hoopt dat andere partijen met hen willen meekijken of het plan goed is onderbouwd. De heer Lukkezen vraagt of de heer Klinkhamer twijfels heeft bij het voorstel van het college. De heer Klinkhamer geeft aan dat zijn fractie daarover geen twijfels heeft, maar dat de fractie een controlerende taak heeft. De heer Oomen vraagt of Kernachtig Wijchen niet bang is dat ze een precedent scheppen waardoor geen ontwikkelingen meer mogelijk zijn in het centrum. De heer Klinkhamer antwoordt dat zijn fractie per project wil kijken wat passend is op die locatie en dat hij dit bouwvolume te hoog vindt. De heer Lukkezen vraagt of de sloop van het huidige gebouw wel akkoord is. De heer Klinkhamer antwoordt dat ze binnen de fractie vinden dat dit niet zomaar kan en dat ze willen weten wat ervoor terugkomt. Ze willen niet iets terugkrijgen dat niet binnen het dorpse karakter en het beschermd dorpsgezicht past. De heer Burgers merkt op dat de projectontwikkelaar al zes jaar bezig is, samen met de raad. Hij vindt het verwijt van snel over de sloop van het historische pand heen stappen daarom niet terecht en vraagt of de heer Klinkhamer dit allemaal niet heeft meegekregen. De heer Klinkhamer antwoordt dat ze over dit soort stukken spreken op het moment dat het voorligt bij de raad. De heer Derksen vraagt of de heer Klinkhamer is gerustgesteld over de precedentwerking. De heer Klinkhamer antwoordt dat het belangrijk is te kijken naar de norm en de nood aan ruimtelijke kwaliteit, en

dat er variatie moet zijn overeenkomstig met het straatbeeld. De heer Klinkhamer vraagt of het optrekken van gebouwen tot bijna 20 meter hoogte niet leidt tot verwachtingen bij anderen om hetzelfde te doen. Hij vraagt waarom op andere plekken niet dezelfde hoogte kan worden toegestaan. Hij benadrukt dat meer grip moet komen op waardevolle panden in Wijchen en dat er een voorstel komt dit te realiseren. Hij vraagt verder of de hoogte passend is bij het straatbeeld, aangezien hij hierover geen duidelijk standpunt heeft gehoord van andere partijen. De heer Lukkezen vraagt of de heer Klinkhamer een standpunt heeft ingenomen over een deel van het plan. De heer Klinkhamer antwoordt dat binnen zijn fractie verschillende ideeën leven en dat hij deze probeert te vertalen en te delen. Hij wil graag over de overwegingen praten, maar benadrukt dat zijn fractie nog geen besluit heeft genomen.

De heer Ten Buren (VVD) begrijpt de bezorgdheid van de insprekers over het beschermd dorpsgezicht. Hij geeft aan dat de conclusies van het rapport, ondersteund door de welstandscommissie, de dorpsbouwmeester en het Gelders Genootschap, worden gewogen. Hij is tevreden met de overwegingen die bij nieuwe plannen en ontwikkelingen in het centrum worden gemaakt. De heer Klinkhamer (Kernachtig Wijchen) vraagt de heer Ten Buren of hij vindt dat het bestemmingsplan het dorpskarakter aantast. De heer Ten Buren antwoordt dat hij dat niet vindt.

De heer L. Herms (Wijchen Lokaal) complimenteert de wethouder. De heer Derksen (CDA) vraagt de heer Herms te reflecteren op een foto van een huis dat voor de dubbele woning stond en wat dat doet met zijn mening over het pand. De heer Herms antwoordt dat het huis van de familie Oosterhout was en dat de twee-onder-een-kap achter het voorste huis stond. Hij vindt het geen monumentaal pand en zou het niet erg vinden als het wordt gesloopt.

De heer Klinkhamer (Kernachtig Wijchen) vraagt of het pand niet juist past bij het dorpskarakter van Wijchen. De heer Herms antwoordt dat hij het geen historische waarde vindt hebben en dat het voor hem niet kenmerkend is voor het dorps karakter.

De heer Derksen (CDA) geeft aan dat de situatie 'Wijchens Hoog' wordt opgeleverd zonder precedentwerking. Hij vindt dat meer visie moet komen op het centrum en oudere panden die moeten worden opgeknapt. Hij benadrukt dat het belangrijk is integraal te kijken naar het coalitieakkoord en de woningbouwparagraaf. De heer Klinkhamer (Kernachtig Wijchen) vraagt of de heer Derksen vindt dat het beschermd dorpsgezicht wordt aangetast. De heer Derksen antwoordt dat het belangrijk is integraal te kijken en dat er commissies zijn die hierover hebben gesproken. De heer Klinkhamer vraagt of de heer Derksen van mening is dat het dorpsgezicht niet wordt aangetast. De heer Derksen antwoordt dat hij de mening van de commissies belangrijk vindt. De heer Klinkhamer geeft aan dat de monumentencommissie heeft geoordeeld dat dit pand onderdeel is van het beschermd dorpsgezicht. Hij vraagt de heer Derksen of hij de vraag of deze ontwikkeling het beschermd dorpsgezicht aantast, relevant vindt. De heer Derksen antwoordt dat het maar net is hoe je ernaar kijkt, de situatie om het pand heen vindt hij niet mooi. De heer Klinkhamer vraagt of de heer Derksen heeft gezien dat het beschermd dorpsgezicht is opgesteld nadat een beeldbepalend pand is gesloopt. De heer Derksen geeft aan dat veel is veranderd in de loop der tijd. Zijn fractie wil niet alleen kijken naar dat ene pand, maar ook naar alle onderwerpen eromheen. Hij roept de fractie van de heer Klinkhamer op de komende twee weken te gebruiken een standpunt in te nemen. De heer Klinkhamer drukt zijn teleurstelling uit over de selectieve benadering van het beschermd dorpsgezicht door sommige fracties. Hij wijst erop dat het CDA recentelijk heeft gepleit voor het beschermen van kerkgebouwen vanwege hun karakteristieke en beeldbepalende rol in dorpen. Hij vraagt zich af waarom nu anders wordt omgegaan met een pand dat een beschermd dorpsgezicht heeft. De heer Derksen antwoordt dat een kerkgebouw niet kan worden vergeleken met een twee-onder-een-kap. Hij benadrukt dat de antwoorden van de wethouder heel goed waren, ondanks de complexe situatie. Hij waardeert de concrete antwoorden op ingewikkelde kwesties. De heer Klinkhamer vraagt of de heer Derksen de onderbouwing van het besluit voldoende

vindt. De heer Derksen vindt dat de conclusies van de commissies moeten worden gerespecteerd.

De heer Burgers (PvdA) vraagt zich af wat de heer Klinkhamer vandaag heeft gehoord dat hij nog niet wist. Hij benadrukt dat de hoogte, de beelden en foto's van de situatie al bekend waren. De heer Klinkhamer (Kernachtig Wijchen) antwoordt dat hij niet veel nieuws heeft gehoord en had gehoopt dat andere partijen zich ook zorgen maken over het dorps karakter. Hij vraagt of het college zelf ook is afgeweken van een advies van de welstandscommissie en of de raad ook kan afwijken van het advies dat de sloop past binnen het beschermd dorpsgezicht. De heer Burgers reageert dat hij het eens is met de heer Derksen en dat er een verantwoording is naar de projectontwikkelaar die zes jaar bezig is geweest. De heer Klinkhamer vraagt of het verstandig is het bestemmingsplan niet in de raad te bespreken. De heer Burgers geeft aan dat het een bijzondere situatie is, vanwege alle mensen die op de publieke tribune aanwezig zijn. Hij verzoekt de heer Klinkhamer, met alle meningen die in deze vergadering zijn gegeven, terug te gaan naar zijn fractie. De heer Klinkhamer vraagt wat de heer Burgers uniek vindt aan deze situatie. De heer Burgers antwoordt dat de petitie van 1.200 mensen en de publieke tribune vol mensen de situatie uniek maken. Hij vindt dat het bestemmingsplan niet als een hamerstuk kan worden afgedaan zonder inspraak van de inwoners. De heer Klinkhamer vraagt of het niet opvallend is dat de partijen aan tafel niet willen spreken over de unieke reden waarom 1.200 personen een petitie hebben ingediend. Hij vraagt of het passend is het pand te slopen, omdat het binnen het beschermd dorpsgezicht valt. De heer Burgers vindt dat als men uit een groot project één nadeel haalt, zoals het behoud van het pand, mensen geneigd zijn tegen de sloop te zijn. Hij benadrukt dat er een ander probleem is, namelijk de herindeling van de hele hoek, wat een pijnpunt is voor Kernachtig Wijchen. Hij vindt dat bestuurders moeten durven kiezen.

De voorzitter vraagt of er een amendement of motie komt. De heer Klinkhamer (Kernachtig Wijchen) geeft aan dat hij dit nu nog niet kan aangeven, maar dat hij op tijd laat weten of er moties of amendementen komen. De voorzitter vraagt het college of feitelijke onjuistheden zijn geconstateerd. Wethouder Gerrits merkt op dat dit al in de termijn is rechtgezet.

7.2 291363 Informatienota Hoogwaardige fietsroutes Alverna-TKWM

Inleiding

De voorzitter introduceert het tweede bespreekstuk van de avond, de informatienota hoogwaardige fietsroute Alverna - Tussen Kasteel en Wijchens Meer (TKWM). De nota beschrijft de verdere uitwerking van het traject tot een volwaardige fietsstraat en vraagt een totaal krediet van ruim € 2,2 miljoen, waarvan een deel uit bestaande middelen en subsidies komt. Voor het resterende bedrag van € 1.418.500 wordt een aanvraag gedaan in de Perspectiefnota. Daarnaast bevat de nota aanbevelingen voor verbeteringen aan alternatieve fietsroutes tussen Alverna en Tussen Kasteel en Wijchens Meer (TKWM), waarvoor een aanvullend krediet van € 80.000 nodig is. De agendacommissie heeft deze informatienota op de agenda geplaatst om raads- en commissieleden de mogelijkheid te bieden voorafgaand aan de behandeling van de Perspectiefnota op 3 juli 2025 inhoudelijk met elkaar over dit onderwerp van gedachten te wisselen.

Eerste termijn

De heer Darwish (PvdA) spreekt zijn steun uit voor de plannen rondom de hoogwaardige fietsroute tussen Alverna en het centrum van Wijchen via de Leemweg, Acaciastraat en Lindenstraat. Hij benadrukt dat deze route verkeerskundig logisch is, bijdraagt aan duurzame mobiliteit en de leefbaarheid in de wijk verbetert. Hij wijst op de nabijheid van een middelbare school aan het einde van de route en het belang van verkeersveiligheid voor scholieren. Hij vraagt de wethouder de bewonerswens serieus mee te nemen in de verdere uitwerking, met betrekking tot de geplande locatie van parkeerplaatsen aan de huizenzijde van de Leemweg.

Mevrouw Joosse-de Visser (CDA) staat zeer positief tegenover de aangekondigde fietsstraat en de bijbehorende kosten die bij de Perspectiefnota aan bod komen. Ze benadrukt dat het CDA in hun verkiezingsprogramma heeft gepleit voor het stimuleren van fietsen middels veilige routes. Ze wijst op de voordelen van meer groen en veiligheid voor wandelaars en de auto als gast. Mevrouw Joosse-de Visser vraagt de wethouder of het klopt dat het aantal parkeerplaatsen gelijk blijft met het huidige aantal parkeerplaatsen. Ze vraagt de wethouder een goed voorlichtings- en participatietraject zodat inwoners, en met name aanwonenden, zoveel mogelijk worden meegenomen in de veranderingen.

Mevrouw Kuipers (Wijchen Lokaal) vindt de fietsstraat Alverna - TKWM op papier erg mooi. Ze benadrukt dat de auto straks te gast is, wat het veiliger maakt voor schoolgaande jeugd. Ze wijst op de voordelen van een volwaardig voetpad en de ruimte voor vergroening. Ze uit zorgen over de kosten, de veiligheid met betrekking tot het uitrijden van de parkeerplaatsen en vraagt of inwoners goed zijn betrokken bij het plan. Ze hoopt dat de input van bewoners tijdens de infoavond of via de website wordt meegenomen in de verdere uitwerking.

De heer Haerkens (VVD) vindt de uitwerking van de fietsstraat een mooie investering in veiligheid voor fietsers en voetgangers en in de bereikbaarheid per fiets. Hij wijst op de zorgen over het mogelijk afsluiten van de Oosterweg voor auto's en vraagt de wethouder of deze optie bewust niet is genoemd, omdat het college het afsluiten van de Oosterweg ook een slecht idee vindt. Hij vraagt of de wethouder kan toezeggen dat direct omwonenden en de raad ruim vooraf worden geïnformeerd mocht de Oosterweg worden afgesloten voor auto's. Hij sluit af met de mededeling dat de VVD zich kan vinden in deze informatienota.

De heer Verharen (Kernachtig Wijchen) complimenteert het college met de verdere uitwerking van de hoogwaardige fietsstraat tussen het centrum van Wijchen en het hart van Alverna. Hij benadrukt dat deze fietsstraat een speerpunt is in het verkiezingsprogramma van Kernachtig Wijchen en ook in het coalitieakkoord wordt genoemd als een belangrijke verbetering. Hij herinnert eraan dat alle fracties vorig jaar positief waren over dit project en dat dit nu nog steeds het geval lijkt te zijn. Hij noemt de fietsstraat een veilige route voor bezoekers aan het Pro College, het Maaswaal College, sportpark de Wijchert en de Smelenberg. Daarnaast wijst hij op de aanleg van een voetpad en een struipad langs de gehele Leemweg, wat een kwaliteitsimpuls is voor de wijk. Hij meldt dat er donderdag 5 juni 2025 een drukbezochte bijeenkomst was waar de organisatie input van inwoners heeft gekregen. Een specifiek verzoek van meerdere aanwonenden aan de Leemweg was de parkeervakken niet te verplaatsen naar de noordelijke zijde. Hij vraagt de organisatie nog eens goed te kijken naar deze wens van de aanwonenden en ook naar de andere input die ze hebben gekregen. Hij benadrukt dat de subsidie van bijna € 500.000 niet kan worden gemist en dat de voorgestelde verbeterpunten voor de fietsstraat Oosterweg de veiligheid ten goede komen en zeker moeten worden uitgevoerd.

De heer Oomen (GroenLinks) benadrukt dat het mooi is te zien hoeveel overeenstemming er is over dit project. Als fietspartij is de fractie van GroenLinks natuurlijk voorstander van de ontwikkeling van dit traject. Hij geeft aan dat ook de omwonenden van dit traject alleen maar goede geluiden laten horen. Hij erkent dat het geld kost, maar vindt de investering zeer de moeite waard en geeft alvast een positief advies over deze investering richting de Perspectiefnota.

De heer Janssen (D66) spreekt zijn waardering uit voor het ambitieuze en uitstekende voorstel voor de hoogwaardige fietsroute tussen Alverna en TKWM. Hij benadrukt dat dit meer is dan alleen het aanleggen van een fietspad; het is een concrete investering in een veilige, gezonde en duurzame toekomst voor Wijchen. Hij noemt de aanzienlijke verbetering van de

verkeersveiligheid, met name voor de vele scholieren die dagelijks door dit gedeelte fietsen, als een van de belangrijkste winsten van dit plan. Hij wijst erop dat de huidige situatie op meerdere plekken verre van ideaal is en dat dit voorstel die knelpunten aanpakt door belijning en haaiantanden en door voorrang te geven op zijwegen. Bovendien stimuleert dit plan het gebruik van de fiets door te investeren in een comfortabele en aantrekkelijke fietsstraat, waardoor de keuze voor de fiets makkelijker en logischer wordt. De heer Janssen prijst het plan ook omdat het rekening houdt met duurzaamheid, klimaatadaptatie en leefbaarheid. Hij roept op te kiezen voor een vooruitstrevend Wijchen waar fietsers de ruimte krijgen die ze verdienen en waar kinderen veilig naar school kunnen.

Wethouder Van Bronkhorst geeft aan dat in week 23 een inloopavond is geweest waar inwoners vooral zijn geweest op de site van de gemeente Wijchen waar de plannen stonden uitgewerkt. Hij meldt dat de input die tijdens de inloopavond is opgehaald zeker wordt beoordeeld en wordt gekeken waar deze toepasbaar is. De grootste zorg was inderdaad het parkeren. Het aantal parkeerplekken blijft gelijk, maar ze zijn verplaatst naar de andere kant van de straat. Hij zegt dat wordt gekeken naar een andere plek voor de parkeerplaatsen, rekening houdend met geluidsnormen, kabels en leidingen. Als het mogelijk is, wordt dit zeker uitgevoerd en teruggekoppeld aan de inwoners. Hij benadrukt dat bij de uitvoering van de werkzaamheden per gebied de inwoners en ondernemers aan de Acaciastraat worden betrokken. Hij erkent dat er overlast bij gepaard gaat, maar dat dit zo veel mogelijk wordt beperkt. Wethouder Van Bronkhorst bevestigt dat de Oosterweg niet wordt afgesloten.

De voorzitter constateert dat geen van de partijen een tweede termijn wenst. Er zijn geen moties aangekondigd en het advies van de commissie is dit op de ter kennisnamelijst te agenderen voor de raadsvergadering van 26 juni 2025.

De vergadering wordt kort geschorst.

7.3 133830 Beslisnota Lokale Energiestrategie Wijchen en Uitvoeringsprogramma

7.3a 296508 Informatienota Rekenkamer toezicht en handhaving energiebesparingsplicht

Inleiding

De nieuwe voorzitter, de heer Albersnagel, licht de beslisnota Lokale Energiestrategie (LES) en het uitvoeringsprogramma toe. Hij benadrukt dat dit voorstel een belangrijke mijlpaal vormt in de gemeentelijke aanpak van de energietransitie en dat het voorstel richting geeft aan hoe de gemeente Wijchen de komende jaren toewerkt naar een CO2-neutrale toekomst. Hij legt uit dat de LES een vervolg is op eerdere plannen zoals de regionale energiestrategie en de transitievisie warmte. Het document geeft inzicht in de huidige stand van zaken, de doelen voor 2030 en hoe deze kunnen worden bereikt. Thema's als wonen, bedrijvigheid, opwekking, mobiliteit en participatie komen hierin samen. Aanvullend heeft de agendacommissie een informatienota van de rekenkamer toegevoegd, die aandachtspunten bevat die relevant zijn voor de lokale duurzaamheidsambities.

Inspreker

De heer Oldenzeel, namens Energiecoöperatie Leur (ECL), geeft aan dat hij blij is dat de gemeente door middel van deze lokale energiestrategie meer duidelijkheid geeft over de aanpak van de energietransitie gedurende de komende vijf jaren. Hij noemt de samenwerking van de ECL met de gemeente aan de aanleg van zonnedaken, zonnepark Bankhoef, de inzet van energiecoaches en periodiek overleg over nieuwe initiatieven zoals zonnecarports en ruimere advisering door energiecoaches. Hij uit echter zorgen over de tijdige uitvoering van dit meerjarenplan, omdat de tijd dringt en de werkelijkheid weerbarstig is. Hij vindt dat de LES te veel tevredenheid ademt met nog onvoldoende ambitie, namelijk 45% minder eigen opwek van schone energie dan gebruikt in 2050. Hij vindt dat de gemeente kan investeren in initiatieven

zoals een website naar voorbeeld van Wageningen Duurzaam, het beschikbaar stellen van grond voor bijvoorbeeld een zonnecarport en het ruimer inzetten van de energiecoaches bij advisering van inwoners. Verder is de heer Oldenzeel van mening dat de gemeente Wijchen bij elke gelegenheid steun kan laten blijken voor de ECL en andere initiatieven om alle inwoners nog meer te betrekken bij de energietransitie. Hij roept op te onderzoeken hoe een initiatief over lokaal leveren van energie in Wijchen eruit kan zien en hoe dat kan bijdragen aan de plannen in Wijchen.

Eerste termijn

De heer Janssen (D66) benadrukt dat de energietransitie niet alleen een technische, maar juist ook een sociale transitie is. Hij geeft aan dat de strategie zich richt op het verduurzamen van woningen, onder andere door de overstap naar warmtepompen, wat hij een goede zaak noemt. Hij vraagt zich echter af wat deze transitie betekent voor de portemonnee van de inwoners, aangezien de overstap naar een warmtepomp een forse investering is. Hij dringt er bij het college op aan in het warmteprogramma duidelijkheid te geven over de kosten, de beschikbare subsidies en een heldere betrouwbare tijdlijn per wijk. Inwoners moeten weten waar ze aan toe zijn. De heer Janssen geeft verder aan dat de energietransitie verweven is met alles wat in de openbare ruimte gebeurt. Hij geeft als concreet voorbeeld de vervanging van de riolering. Als de straat open ligt voor werkzaamheden, is dat volgens hem het moment direct mee te denken over het versterken van het elektriciteitsnet, warmtepompen, het aanleggen van een warmtenet of andere duurzame maatregelen. Dit voorkomt dubbele overlast voor inwoners en is op de lange termijn aanzienlijk efficiënter en goedkoper. Hij roept het college op het principe van integrale samenwerking niet alleen op papier, maar juist in de praktijk met volle overtuiging toe te passen. Hij vraagt een structurele samenwerking tussen alle afdelingen. De fractie van D66 staat achter deze lokale energiestrategie en prijst de participatie en de realistische blik, maar vraagt een ambitieuzere en duidelijkere tijdlijn voor de warmtetransitie, met oog voor de kosten voor de inwoners en een echte integrale aanpak.

De heer Verharen (Kernachtig Wijchen) vindt dat het uitvoeringsprogramma concreet en levendig is, en flexibel kan meebewegen met ontwikkelingen en nieuwe projecten. Hij noemt verschillende ontwikkelingen zoals een mogelijk tweede windpark, zonnepark Bankhoef, grootschalige zonnedaken, netcongestie, de salderingsregeling, kosten voor het terugleveren van zonne-energie, en de opkomst van groene waterstof en kernenergie. Hij vermeldt dat TenneT de capaciteit pas na 2033 vergroot, wat invloed heeft op de huidige situatie. De heer Verharen vraagt naar de plannen voor een warmtenet aangesloten op de verbrandingsoven van de afvalcentrale ARN, gezien de nationale wetgeving die uitgaat van het terugdringen van afvalverbranding en de verwachting dat dit in 2050 niet meer is toegestaan. Hij vraagt duidelijkheid over een goed alternatief als de ARN wegvalt. Hij is kritisch over warmtenetten en vraagt een uitgebreide planning en duidelijkheid over de rol van de raad. De heer Verharen vraagt de wethouder wanneer hierover meer duidelijkheid kan worden gegeven. Hij bespreekt verder het energieverbruik bij bedrijven, waarbij hij verwijst naar het rekenkameronderzoek Toezicht en Handhaving Energiebesparingsplicht. Hij merkt op dat 63% van de gecontroleerde bedrijven de verplichte maatregelen energie te besparen niet of deels niet heeft genomen. Hij vindt het een slechte zaak dat er na 2022 geen bedrijven meer zijn gecontroleerd. Hij vraagt prioriteit voor het zakelijk energieloket en het project regionaal expertisecentrum energie. De heer Verharen vraagt wanneer een voorstel voor de tender voor een tweede windpark wordt verwacht. Hij maakt zich zorgen over de projecten en activiteiten in het buitengebied van Niftrik, Lienden en Hernen en pleit voor zuinigheid op het buitengebied. Hij vraagt of het regionale mobiliteitsplan (RMP) moet worden opgenomen in het uitvoeringsprogramma. Hij vraagt ook of andere projecten in het communicatie-participatieplan moeten worden opgenomen, met name projecten die veel impact hebben op de fysieke leefomgeving en energiearmoede. Tot slot bespreekt hij de benodigde capaciteit en begroting

tot en met 2027, waarbij hij wijst op de invloed van nieuwe inzichten en ontwikkelingen, en de rol van de Groene Metropoolregio (GMR) om subsidie binnen te halen.

De heer L. Herms (Wijchen Lokaal) ziet in de nota een aantal goede en hoopvolle elementen, zoals de verdere uitwerking van het zonnepark Bankhoef en het stimuleren van duurzaamheid onder ondernemers. Hij pleit ervoor de beschikbare middelen vooral in te zetten voor lokale ondernemers, die vaak wel willen verduurzamen, maar financieel niet rondkomen. Hij is tegen de uitbreiding van windenergie en pleit voor een windstil Wijchen, met meer zon op het dak en ruimte voor lokale initiatieven. Hij geeft aan dat Wijchen Lokaal het stuk als geheel niet kan steunen.

Mevrouw Hoogteijling (CDA) geeft aan dat haar fractie heel blij is met de lokale energiestrategie. Ze vindt het document duidelijk opgesteld, realistisch, haalbaar en betaalbaar. Ze benadrukt dat het geen statisch document is en dat de strategie steeds opnieuw moet worden bijgesteld. Ze betreurt dat de middelen voor verduurzaming vanuit het Rijk zijn stopgezet en stelt voor tijdens de Perspectiefnota te kijken of de gemeente hiervoor een voorstel kan doen.

De heer Burgers (PvdA) bespreekt het uitvoeringsprogramma en de verschillende sporen, waarbij hij aangeeft dat bij elk onderdeel van spoor 1 sprake is van ondersteunen, activeren, helpen en verkennen. Bij spoor 2 is sprake van informeren, adviseren en in kaart brengen. Hij noemt spoor 3, dat zich richt op de lopende projecten zoals windenergie en zonne-energie, en spoor 4, dat het meerjarenuitvoeringsprogramma mobiliteit betreft. Hij benadrukt dat het college zelf heeft geconcludeerd dat de doelstelling voor 2030 bij lange na niet wordt gehaald en dat, als het huidige tempo wordt voortgezet, 2050 ook een utopie is. Hij geeft aan dat de PvdA pragmatisch is en dat er nog veel laaghangend fruit is dat zonder veel kosten kan worden geplukt. Hij wijst op het bedrijfsleven dat twee derde van de energie in Wijchen verbruikt en verplicht is duurzaamheidsmaatregelen te nemen die in vijf jaar kunnen worden terugverdiend. Hij benadrukt dat de omgevingsdienst, de ODRN, hierop moet toezien en dat het huidige tempo van controle te laag is. Hij vraagt de wethouder of hij het rapport van de rekenkamer onderschrijft en wat hij hiermee doet. De fractie van de PvdA is voornemens een motie in te dienen de handhaving van de energiebesparingsplicht specifiek voor Wijchen te versterken met extra inzet.

De heer Van Krevel (GroenLinks) geeft een terugblik op de nulmeting van 2015 en de roadmap die toen werd opgesteld door adviesbureau TAUW. Hij uit zijn zorgen over het feit dat de CO₂-uitstoot van de gemeente Wijchen in de tussenliggende periode nauwelijks is veranderd. Hij geeft aan dat de huidige beslisnota een herhaling van zetten is en dat een groot risico bestaat dat de urgentie van het energie- en klimaatprobleem verdwijnt. Hij noemt voorbeelden zoals de onzekerheid rondom zonnepark Bankhoef en de stagnerende bouw van zonnedaken. Hij geeft aan dat de intenties goed zijn. Hij vraagt de wethouder en de andere partijen in de raadzaal of zij de plannen realistisch en haalbaar achten en hoe relevant zij dit onderwerp vinden. Hij benadrukt dat radicale besluiten nodig zijn om de jongeren een toekomst te bieden en dat de raad de zaak urgent moet houden zonder fatalistisch te worden.

Mevrouw Peters-Vroom (VVD) geeft aan dat haar fractie met aandacht kennis heeft genomen van het stuk. Ze noemt het een mooie paraplu met alle lopende initiatieven inzichtelijk, maar tegelijkertijd ook een complexe paraplu. Ze wijst op de netcongestieproblemen die mogelijk tot 2035 niet zijn opgelost en benadrukt dat de inwoners en ondernemers hard nodig zijn CO₂-neutraal te worden. Ze geeft aan dat de timing van de LES ongemakkelijk voelt, omdat binnenkort meer duidelijkheid komt over het hoogspanningsstation en de tenderprocedure. Ze benadrukt dat Wijchen iets moet terugkrijgen voor het hoogspanningsstation. Mevrouw Peters-Vroom benadrukt het belang van windmolens in deze LES. Zij vraagt de

wethouder wanneer de kaders voor de tender, die een jaar geleden zijn afgesproken, naar de raad komen voor besluitvorming. Ze vraagt zich af waarom deze tender is vertraagd en of dit te maken heeft met de locatie van het hoogspanningsstation en of dit een van de tendergebieden raakt. Mevrouw Peters-Vroom noemt vervolgens het dossier van de warmtenetten, dat volgens haar een enorm groot en belangrijk, maar ook kostbaar dossier is. Ze vraagt of de risico's van het warmteplan, dat later in 2025 naar de raad komt, ook in het plan naar voren komen. Tot slot vraagt Mevrouw Peters-Vroom zich af of de LES wel moet worden vastgesteld of dat deze slechts ter kennisgeving moet worden aangenomen, gezien de diffuse aard en de mogelijkheid dat het plan morgen weer anders kan zijn.

De vergadering wordt kort geschorst.

De voorzitter vraagt of de raad ermee instemt na de streeftijd van 23.00 uur door te gaan, gezien de aanwezigheid van de mensen van de rekenkamer. Er is algemene instemming om door te gaan.

Wethouder Schouten legt uit dat het document de raad duidelijk maakt welke route de gemeente de komende vijf jaar volgt, waardoor de raad grip krijgt en kan bijsturen. Zij benadrukt dat dit het nieuwe aan deze LES is, namelijk dat nu een betrouwbare methode is gevonden om te monitoren. Ze legt uit dat het uitvoeringsprogramma erbij zit zodat de raad concreet en praktisch kan zien wat er gebeurt. De wethouder erkent dat de energietransitie weerbarstig is. Zij bevestigt dat het realistisch maar ambitieus is en dat nog veel inspanning nodig is om de doelen te halen. Ze verwijst naar de veranderingen in Wijchen, zoals de toename van industrie, en legt uit dat het EMT-systeem wordt gebruikt om de voortgang te volgen. Ze belooft dat veranderingen in de cijfers aan de raad worden voorgelegd. Wethouder Schouten legt uit dat de gemeente verplicht is uiterlijk in 2026 een warmteprogramma te maken. Zij belooft dat nog voor de zomervakantie van 2025 een routekaart naar de raad komt waarin de route en de momenten voor discussie worden aangegeven. Zij erkent de opmerking van Kernachtig Wijchen over het warmtenet en bevestigt dat er een alternatief moet zijn als een definitieve strategie wordt voorgelegd. Ze verwacht dat de besluitvorming over warmte pas in de tweede helft van 2026 plaatsvindt, omdat de wetten op orde moeten zijn. Ze belooft dat de studie wordt voortgezet. Wethouder Schouten erkent dat bedrijven een belangrijk thema is en dat nog veel winst is te behalen, maar dat het ook moeilijk is voor bedrijven vanwege netcongestie en de moeilijke tijd tijdens de coronaperiode. Wethouder Schouten legt uit dat bedrijven verplicht zijn maatschappelijke investeringen die binnen vijf jaar terug te verdienen zijn, te doen en dat de omgevingsdienst daarop toeziet. Ze merkt op dat het beeld dat sommige commissieleden schetsen niet helemaal wordt herkend, en verwijst naar een presentatie van de ODRN over de voortgang bij bedrijven op het energithema. Zij stelt voor dit verder uit te zoeken en de cijfers voor de raadsvergadering op een rij te zetten. Wethouder Schouten legt uit dat de provincie eind 2024 veranderingen heeft doorgevoerd, waardoor de gemeente eerder moest starten met de tender. Ze verwacht dat na de zomer van 2025 de tender aan de raad wordt voorgelegd, maar dat voor de zomer nog een informatienota komt. Ten aanzien van duurzame mobiliteit in relatie met het regioplan, geeft wethouder Schouten aan dat het lokale plan is gebaseerd op het regioplan en dat recente ontwikkelingen worden meegenomen. Ze benadrukt dat de keuze die voorligt een pragmatische keuze is voor haalbare doelen. Ze erkent dat de gemeente weinig invloed heeft en dat de rol van de overheid vooral motiveren en stimuleren is. Zij wijst op regelingen die in het plan zijn opgenomen om mensen te ondersteunen. Wethouder Schouten geeft aan dat veranderingen in de realiteit ook veranderingen in het plan kunnen betekenen en benadrukt dat het plan voor vijf jaar een hoofdrichting aangeeft en dat tussentijds wordt gemonitord. Wethouder Schouten sluit af met de opmerking dat het plan de komende vijf jaar richting geeft en dat het belangrijk is dat de raad het vaststelt. De heer Burgers (PvdA) vraagt of de wethouder achter de conclusies van het rekenkamerrapport staat. De wethouder antwoordt dat ze elk rapport van de rekenkamer

waardeert, maar dat ze niet de juiste cijfers bij de hand heeft om een goed oordeel te geven. Ze herhaalt dat bedrijven extra aandacht nodig hebben en dat de cijfers van de ODRN naar de raad worden gestuurd.

Tweede termijn

De heer Janssen (D66) stelt voor tijdens het bespreken van de Perspectiefnota te kijken naar financiering voor warmtepompen. Hij vindt het plan realistisch, maar denkt dat het ambitieuzer kan. De heer Van Krevel (GroenLinks) vraagt of D66 het realistisch vindt dat in 2030 1.000 woningen op een warmtenet zijn aangesloten. De heer Janssen antwoordt dat dit moeilijk te zeggen is, omdat de plannen per wijk nog moeten komen. De heer Van Krevel concludeert dat D66 de plannen niet realistisch vindt. De heer Janssen erkent dat sommige dingen onduidelijk zijn, maar vindt de plannen over het algemeen realistisch.

De heer Verharen (Kernachtig Wijchen) benadrukt dat de afgelopen jaren veel is gepresteerd op het gebied van verduurzaming. De heer Burgers (PvdA) vraagt of hij de plannen realistisch vindt. De heer Verharen antwoordt dat hij vertrouwen heeft in de organisatie en ervan uitgaat dat de plannen realistisch zijn als dat wordt aangegeven. De heer Van Krevel (GroenLinks) vraagt hoe de heer Verharen tot de conclusie komt dat de plannen nu wel realistisch zijn, terwijl hij eerder aangaf dat de afhankelijkheid van de ARN verbrandingsoven richting 2050 niet realistisch is. De heer Verharen legt uit dat de warmte van de ARN de komende jaren goed kan worden gebruikt zolang er afval wordt verbrand. De heer Verharen wijst op de deelname van mensen aan ECL en de externe factoren die invloed hebben op de voortgang van projecten. De heer Burgers vraagt of de heer Verharen bewust de gemeente niet noemde bij de partijen die goed bezig zijn. De heer Verharen geeft aan dat de gemeente ook goed bezig is, vooral als men kijkt naar het maatschappelijk vastgoed van de gemeente, dat bijna allemaal op niveau A is. De heer Van Krevel vraagt of hij weet wat de CO2-uitstootvermindering is geweest tussen 1990 en 2019 in de gemeente Wijchen. De heer Verharen geeft aan dat hij de exacte cijfers niet uit zijn hoofd weet, maar dat de CO2-reductie van 55% waarschijnlijk niet wordt gehaald in 2030 en dat het waarschijnlijk 39% wordt. Hij voegt toe dat de oorspronkelijke doelstelling 49% was en dat deze later is verhoogd naar 55%. De heer Van Krevel merkt op dat het antwoord op zijn vraag 0 is. De voorzitter corrigeert dat dit geen vraag was. De heer Verharen geeft aan dat er nog veel te doen is en dat veel zaken afhankelijk zijn van nationale regel- en wetgeving. Hij geeft aan dat er veel externe factoren zijn waar de gemeente weinig invloed op heeft en dat deze obstakels in beeld moeten worden gebracht.

De heer D. Herms (Wijchen Lokaal) geeft aan dat hij benieuwd is naar de uitkomsten van de masterclass over kernenergie. Hij bedankt ook de heer Van Krevel voor het voeren van de discussie en stelt vast dat er een goede nota ligt, maar dat er voor Wijchen Lokaal één punt is waardoor zij niet voor kunnen stemmen. De heer Van Krevel (GroenLinks) vraagt of hij zich kan herinneren hoe Wijchen Lokaal heeft gestemd voor de route bij de LES in 2023 en hoeveel windturbines moeten worden geplaatst. De voorzitter vraagt de heer Van Krevel zijn vraag anders te formuleren, omdat het als een overhoring overkomt. De heer Van Krevel vraagt of de fractieleiden van Wijchen Lokaal van mening zijn dat als iemand voor de LESroute 2 stemt, diegene daarmee ook voor windenergie stemt. De heer Herms antwoordt dat Wijchen Lokaal tegen windenergie is en dat ze destijds ook tegen de windturbines bij de Woezik hebben gestemd.

Mevrouw Hoogteijling (CDA) geeft aan dat er een tegenstelling lijkt te zijn tussen realisme en haalbaarheid en ambitie. Ze merkt op dat als je weinig ambities hebt, je wordt aangesproken op te weinig ambities en als je realistische doelen hebt, je niet ambitieus genoeg bent. Ze vraagt de heer Van Krevel hier in zijn tweede termijn meer duidelijkheid over te geven. De heer Burgers vraagt waarop mevrouw Hoogteijling zich baseert dat het voorgestelde plan realistisch is. Mevrouw Hoogteijling merkt op dat de voorgelegde stukken zijn bekeken door

ambtenaren met expertise op dit gebied en dat zij vertrouwt op hun informatie. De heer Burgers geeft aan dat mevrouw Hoogteijling een beoordeling over de kwaliteit van het rapport geeft als zij aangeeft dat de plannen realistisch zijn. Mevrouw Hoogteijling geeft aan dat dat geen vraag is en ze vervolgt haar betoog. Ze merkt op dat het CDA natuurlijk meer wil bereiken, maar dat er veel obstakels zijn.

De heer Burgers (PvdA) geeft aan dat hij teleurgesteld is over het uitvoeringsprogramma en de beantwoording van de vragen door de wethouder. Hij geeft aan dat netcongestie geen probleem is als je geen energie verbruikt. Mevrouw Hoogteijling (CDA) vraagt of de heer Burgers hiermee ontkent dat netcongestie een probleem vormt. De heer Burgers antwoordt dat netcongestie geen probleem is als men geen energie verbruikt en dat bedrijven al tien jaar weten dat ze moeten bezuinigen als ze de investering in zuinigere oplossingen in vijf jaar kunnen terugverdienen. Hij benadrukt dat handhaving nodig is en dat de gemeente hier winst kan behalen.

De heer Van Krevel (GroenLinks) geeft aan dat zijn zorgen niet zijn afgenomen na wat hij tot nu toe heeft gehoord. Hij merkt op dat sommige partijen achteroverleunen en denken dat het wel goed komt als het op papier goed gaat. Hij benadrukt dat hij niets tegen hoge ambities heeft, maar dat een onderscheid moet worden gemaakt tussen ambities en haalbaarheid. Hij merkt op dat te hoge ambities vaak leiden tot niets en dat realistische ambities moeten worden gesteld, waarbij de invulling van die ambities ook realistisch moet zijn. Mevrouw Peters-Vroom (VVD) vraagt de heer Van Krevel of hij met een aangepast voorstel komt de LES meer ambities te geven. De heer Van Krevel antwoordt dat de LES wat hem betreft geen andere of meer ambities hoeft te hebben, maar dat een aantal cijfers moet veranderen. Hij acht de kans klein dat dit binnen twee weken kan worden aangepast. De heer Verharen (Kernachtig Wijchen) vraagt hoe de heer Van Krevel de zorgen, al die doelstellingen te halen, ziet in het licht van het nieuws dat pas vanaf 2033 weer capaciteit is bij TenneT. De heer Van Krevel antwoordt dat hij het nieuws van die ochtend niet heeft gezien, maar dat het feit dat er te weinig netcapaciteit is, niet zorgt voor minder mogelijkheden energie te besparen. Hij geeft aan dat het juist moeilijker wordt energie te gebruiken. De heer Verharen vraagt vervolgens of hij heeft meegekregen dat 3.800 bedrijven in de wachtrij staan en pas na 2033 kunnen worden aangesloten.

De heer Van Krevel geeft aan dat hij dit niet heeft meegekregen en vraagt zich af wat dit met de discussie te maken heeft. De heer Burgers (PvdA) vraagt hoe hij staat tegenover intensiever controleren bij bedrijven en de wetgeving handhaven, zoals voorgesteld in de aangekondigde motie. De heer Van Krevel antwoordt dat hij hier positief tegenover staat. Hij schrok van de cijfers. Hij betreurt dat het aantal bezoeken door de omgevingsdienst na 2023 is gestagneerd en vindt dat nog veel winst is te behalen op het gebied van energiebesparingsmaatregelen.

De heer D. Herms (Wijchen Lokaal) vraagt naar het nut van zijn vlamme betoog als hij nu niet met ideeën komt. De heer Van Krevel antwoordt dat hij wil dat Wijchen en de gemeenteraad wakker worden en dat de ambities die worden geformuleerd haalbaar zijn en mogelijk worden gemaakt. De heer Verharen vraagt de heer Van Krevel waarop hij baseert dat de raad nu wakker aan het worden is. De heer Van Krevel geeft aan dat hij dit baseert op gegevens uit het rapport waarin staat dat de CO₂-uitstoot in 1990 identiek is aan die in 2019 en dat in 2023 nauwelijks verandering is geweest. Mevrouw Hoogteijling (CDA) vraagt of hij het met haar eens is dat toch een forse CO₂-reductie is gerealiseerd in die periode.

De heer Van Krevel antwoordt dat dit in absolute zin niet het geval is, maar in procentuele zin enigszins, hoewel veel te weinig. De heer Van Krevel merkt op dat de VVD heeft aangegeven iets terug te willen voor het nieuwe hoogspanningsstation. Hij vraagt zich af wat daarmee wordt bedoeld. Mevrouw Peters-Vroom (VVD) geeft aan dat het hoogspanningsstation nodig is, maar dat andere gemeenten dan wellicht windmolens kunnen plaatsen. Mevrouw Hoogteijling vraagt of de heer Van Krevel de maatregelen in de LES realistisch vindt. De heer Van Krevel antwoordt dat hij een aantal zaken die in de LES worden benoemd niet realistisch vindt.

Mevrouw Hoogteijling vraagt of hij de maatregelen in de LES ambitieus vindt.

De heer Van Krevel geeft aan dat hij de maatregelen te ambitieus vindt ten opzichte van de realiteit die mogelijk is. De heer Verharen vraagt de heer Van Krevel of hij de nota steunt. De heer Van Krevel antwoordt dat hij dit waarschijnlijk wel doet, maar met pijn in het hart.

Mevrouw Peters-Vroom (VVD) geeft aan dat de VVD liever het glas half vol ziet dan half leeg. Ze merkt op dat als er geen plannen zijn, er ook niets gebeurt. Daarom ondersteunt de fractie van de VVD de plannen, hoewel ze kritisch zijn op de invulling ervan. De heer Burgers (PvdA) vraagt of ze de motie meer bedrijven te controleren ondersteunt. Mevrouw Peters-Vroom antwoordt dat zij graag de toezegging van de wethouder wil ontvangen dat de stukken worden meegenomen in de beoordeling, waarna zij met een afgewogen oordeel komt.

De voorzitter constateert dat een motie is aangekondigd. Hij stelt voor het laatste agendapunt uiterlijk 23.45 uur af te ronden en krijgt instemming van de aanwezigen.

7.3 269931 Beslisnota rekenkameronderzoek omgevingsparticipatie

De voorzitter geeft aan dat het rekenkameronderzoek met betrekking tot de omgevingsparticipatie voorligt. De raad wordt gevraagd de conclusies en aanbevelingen van de rekenkamer over te nemen. De rekenkamer heeft onderzoek uitgevoerd en speelt daarmee in op scherper inzicht krijgen op hoe de omgevingsparticipatie in Wijchen is vormgegeven en hoe dit verder kan worden verbeterd. De rekenkamer concludeert dat de nodige stappen worden gezet, bijvoorbeeld via geactualiseerde participatiewijzers. Tegelijkertijd constateert de rekenkamer dat verdere concretisering nodig is. Het rapport heeft drie aanbevelingen: een duidelijk voorstel voor een participatieverordening, het participatiebeleid verduidelijken en de participatiewijzer aanpassen om grip op complexe projecten te vergroten.

Eerste termijn

De heer Burgers (PvdA) geeft aan dat zijn partij het eens is met de rekenkamercommissie en de participatieverordening tegemoet ziet. Hij benadrukt het belang van een goed participatieplan voorafgaand aan complexe projecten, zodat de participatie op een goede manier kan worden toegepast. Hij waarschuwt dat participatie soms als een kunstje wordt gezien en benadrukt dat het van tevoren goed moet worden meegenomen in de plannen.

De heer Schipper (VVD) stemt in met de conclusies van het rekenkamerrapport. Hij ziet het opstellen van een participatieverordening niet alleen als een verplichting, maar ook als een kans duidelijke kaders te stellen. Hij vraagt aandacht voor doelmatigheid en het vermijden van onnodige lasten voor initiatiefnemers, vooral bij kleinere projecten. Hij pleit voor het slim inzetten van digitale middelen om het proces eenvoudig te houden.

Mevrouw Kuipers (Wijchen Lokaal) geeft aan dat zij als raadslid veel heeft opgestoken van het rapport. Zij is positief over de reactie van het college en stelt voor de beslisnota als hamerstuk naar de raadsvergadering te sturen. Zij stemt in met de punten 1 en 2 van de nota en kijkt uit naar de participatieverordening.

Mevrouw Joosse-de Visser (CDA) benadrukt de druk op de omgeving door de behoefte aan wonen, groen, natuur, bedrijven, fietspaden en ruimte voor energietransitie. Zij wijst op de woningnood en de noodzaak woningbouwprojecten snel en goed te realiseren. Zij omarmt de aanbeveling van de rekenkamer om het participatietraject beter te organiseren.

De heer Lukkezen (D66) benadrukt dat de woorden over vertrouwen, zeggenschap en het serieus nemen van inwoners rechtstreeks uit hun eigen visie lijken te komen. Hij spreekt zijn steun uit voor de beslisnota en de aanbevelingen, maar benadrukt dat het niet bij formaliteiten moet blijven. Hij pleit voor participatie die toegankelijk is voor alle inwoners, ongeacht achtergrond of opleiding, en ziet participatie als een morele opdracht inwoners te erkennen als

volwaardige partners in het maken van hun leefomgeving. Hij geeft aan dat inwoners niet pas moeten worden betrokken als het plan al af is, maar al bij de eerste schets. Hij uit zijn ongenoegen over het feit dat inwoners niet op alle stukken kunnen inspreken en merkt op dat juist nu het vertrouwen in de overheid onder druk staat, het belangrijk is te laten zien dat het anders kan.

De heer Kersten (Kernachtig Wijchen) geeft aan dat de conclusies glashelder zijn. Hij merkt op dat belangrijke stappen zijn gezet op het gebied van participatie bij woningbouwprojecten, maar dat er nog werk aan de winkel is. Hij vindt het lerende vermogen en de realistische blik van het rapport belangrijk, maar geeft aan dat het essentieel is duidelijk te zijn over rechten, plichten en mogelijkheden. Hij vraagt hoe het college het punt van afdwingbaarheid ziet, met name bij participatiewijzers.

De heer Tiemessen (GroenLinks) geeft aan dat GroenLinks positief is over de nota. Hij benadrukt dat de conclusies concrete aandachtspunten bieden en voorbeelden bevatten voor beleid de grip op de omgevingsdialoog bij complexe of controversiële projecten te versterken. Hij stelt voor afwegingskaders op te stellen op basis van de complexiteit van de aanvragen, waardoor categorieën kunnen worden opgesteld die verschillend zijn in de uitvoering van de omgevingsparticipatie en de verplichtingen. Hij pleit voor het automatisch agenderen van aanvragen van de meest complexe categorie als bespreekstuk, zodat indieners en betrokken inwoners de gelegenheid krijgen hun mening te geven.

Wethouder Gerrits legt uit dat vanuit de Omgevingswet een verplichting is tot participatie en dat de raad kaders heeft gegeven die meer richting geven dan wat de Omgevingswet biedt. Hij waarschuwt dat het proces niet te veel als een proces moet worden gezien, maar dat het doel van participatie, namelijk het daadwerkelijk betrekken van inwoners, centraal moet staan. Hij is op voorhand geen voorstander van het strakker maken van de regels.

Tweede termijn

De heer Lukkezen (D66) vraagt de heer Kersten wat hij nu precies wil bereiken met zijn vraag over afdwingbaarheid. Hij vraagt ook aan de heer Tiemessen of hij hetzelfde wil als de fractie van D66.

De heer Tiemessen (GroenLinks) geeft aan dat het een feit is dat op dit moment geen mogelijkheid is iets opnieuw op de agenda te zetten zonder de voltallige raad akkoord te laten gaan. Hij benadrukt dat het gaat om grote projecten en dat de categorisering van aanvragen belangrijk is. Hij geeft aan dat complexe projecten een specifieke omgevingsdialoog en omgevingsparticipatie vereisen. De heer Kersten (Kernachtig Wijchen) vraagt wat GroenLinks verstaat onder complexe projecten. De heer Tiemessen legt uit dat het gaat om grote bouwplannen en dat de wijze van omgevingsdialoog en omgevingsparticipatie daar een belangrijke rol in spelen. Hij geeft als voorbeeld de sprekers die eerder op de avond aan het woord zijn geweest. De heer Lukkezen (D66) vraagt of GroenLinks hetzelfde doel nastreeft, namelijk dat iedere inwoner kan inspreken op welk stuk dan ook. De heer Tiemessen benadrukt dat hij en de heer Lukkezen hetzelfde doel nastreven, namelijk dat inwoners inspraak moeten hebben bij complexe projecten. Hij verduidelijkt dat het hierbij gaat om grotere bouwplannen die automatisch dienen te worden geagendeerd. De heer Kersten legt uit dat zelfs bij complexe bouwprojecten, zoals in Amersfoort en Eindhoven, nog steeds ontevredenheid bestaat onder de inwoners. Hij vraagt of de heer Tiemessen het met hem eens is dat mensen ondanks inspraak nog steeds ontevreden kunnen zijn over de inhoud van een project. De heer Tiemessen antwoordt dat hij het belangrijk vindt dat de raad inzicht krijgt in hoe de omgevingsdialoog en de verplichtingen voor initiatiefnemers worden toegepast. Hij benadrukt dat dit meer duidelijkheid geeft over het proces en de doelmatigheid ervan.

Mevrouw Kuipers (Wijchen Lokaal) vraagt hoe de heer Tiemessen staat tegenover het idee van

de heer Lukkezen dat inwoners bij alles inspraak moeten hebben. De heer Tiemessen zoekt naar een tussenoplossing en legt uit dat veel weerstand is tegen volledige participatie.

De heer Lukkezen vraagt waarom de heer Tiemessen kiest voor een tussenoplossing in plaats van een echte oplossing. De heer Tiemessen denkt dat door alleen complexe aanvragen automatisch te agenderen, er meer kans is op succes. Mevrouw Kuipers vraagt wie bepaalt of een project complex is. De heer Tiemessen legt uit dat dit wordt bepaald door de categorisering die in het begin is afgesproken. Als een ondernemer of ontwikkelaar met een complex project aankomt, wordt de weg van omgevingsparticipatie anders dan bij kleinere projecten.

De voorzitter stelt voor dat de heer Tiemessen dit onderwerp verder bespreekt in het presidium en dat de vergadering zich houdt aan het huidige onderwerp.

De heer Kersten (Kernachtig Wijchen) is blij met het antwoord van de wethouder.

De heer Burgers (PvdA) vraagt de heer Kersten of hij niet twee dingen door elkaar haalt door te benadrukken dat participatie in Amersfoort niet goed is verlopen. De voorzitter vraagt de heer Burgers zijn vraag kort te houden. De heer Burgers besluit geen vragen meer te stellen. De heer Kersten benadrukt dat in Wijchen veel goede participatieprocessen zijn bij woningbouwprojecten. De heer Tiemessen (GroenLinks) vraagt waarom de heer Kersten zegt dat sommige partijen vinden dat woningbouwprojecten niet goed verlopen. De heer Kersten verwijst naar de opmerking dat participatie een kunstje is. Hij verwijst naar een rapport van de rekenkamer waarin wordt geconcludeerd dat participatie bij woningbouwprojecten in Wijchen goed verloopt. De heer Burgers vraagt of bij participatieprojecten een verschil wordt gemaakt tussen deelnemen aan participatie en het feit dat de helft van de mensen misschien ontevreden is omdat zij hun zin niet krijgen. Hij benadrukt dat participatie wel heeft plaatsgevonden en dat dit belangrijk is. De heer Kersten reageert door te bevestigen dat dit inderdaad het geval is. Hij legt uit dat bij veel participatieprojecten deelnemers goed participeren, maar dat er nog steeds ontevredenheid kan zijn. Hij verwijst opnieuw naar het rapport van de rekenkamer, dat aantoont dat deelnemers soms ontevreden zijn over de uitkomst van een woningbouwproject, niet over het participatieproces zelf.

De voorzitter besluit het debat af te ronden, aangezien de afgesproken tijd van 23.45 uur is overschreden. Hij constateert dat geen moties of amendementen zijn aangekondigd en stelt voor dit stuk als hamerstuk in de raadsvergadering van 26 juni 2025 te behandelen.

8. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering en bedankt alle aanwezigen voor hun deelname.